

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Запорізької області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Запорізької області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Запорізької області** у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти очікують **значне зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні** та **негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують¹:

- **значне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 64.7% (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 48.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги високими темпами:** 70.6% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 20.0%, у цілому по Україні – 58.2%. Головними чинниками інфляції респонденти називають воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти високими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 94.1% респондентів, у цілому по Україні – 88.9%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 47.1%. У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 17.1% (таблиця);
- **зменшення обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (таблиця), у тому числі на зовнішньому ринку, але вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 55.6%. У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 19.0% та «мінус» 25.0% відповідно;
- **стрімке скорочення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 78.6% та «мінус» 71.4% відповідно. У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 37.2% та «мінус» 34.7% відповідно;
- **суттєве зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 29.0%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються** (баланс відповідей – 100.0%). Ціни на продукцію власного виробництва зростатимуть високими темпами (баланс відповідей – 80.0%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, курс гривні до іноземних валют та проблеми з логістикою (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції високими темпами, у той час як на оплату праці одного найманого працівника очікується помірне зростання витрат:** баланси відповідей – 71.4% та 6.7% відповідно (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств **нارощувати виробництво**, респонденти називають занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії, курс гривні до іноземних валют та проблеми з логістикою (графік 5).

Очікується, що **потреби в позикових коштах** найближчим часом **зростуть** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів останнім часом не змінилися (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають надмірні вимоги до застави, занадто складну процедуру оформлення документів, значні коливання курсу гривні до іноземних валют та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 10).

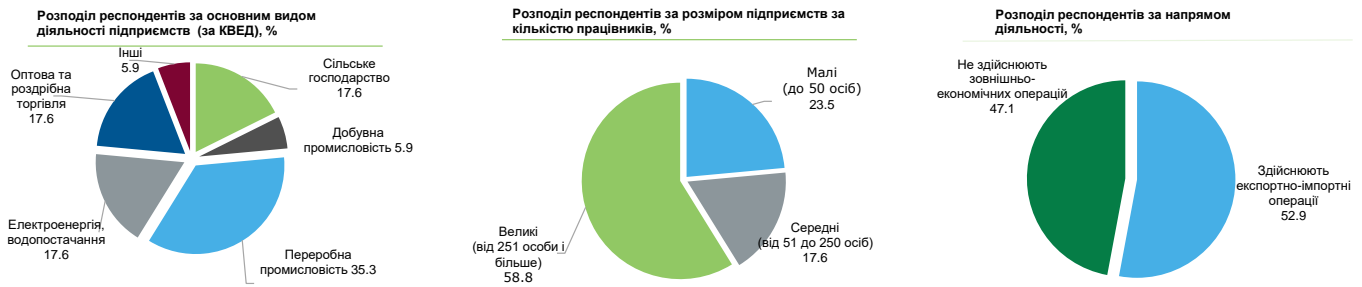
Усі респонденти області зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках**, у цілому по Україні – 93.5%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей – «мінус» 41.2%. У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 17.6%;
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів** – 19.2% (у попередньому кварталі – 3.7%).

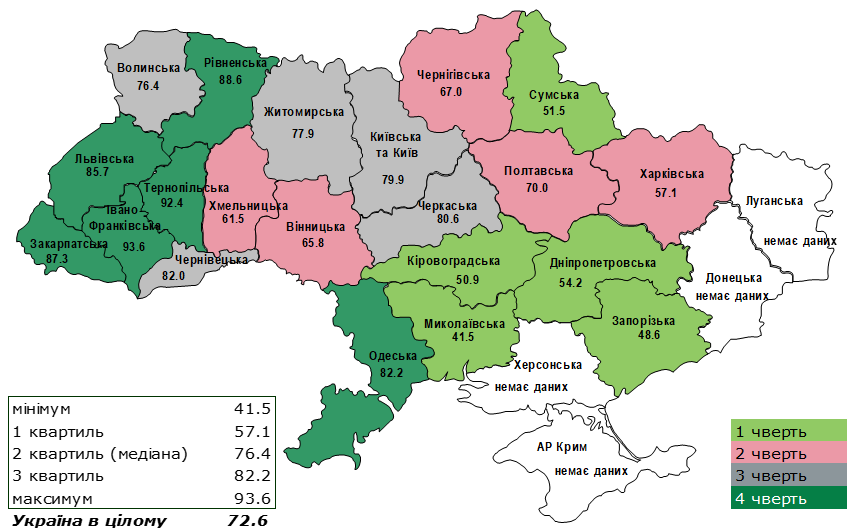
¹Очікування підприємств області у II кварталі 2022 року не порівнюються з очікуваннями у I кварталі 2022 року (через нерепрезентативність вибірки у зв'язку з початком війни та передчасним завершенням опитування у I кварталі 2022 року).

Паспорт вибірки^{2,3}

- період проведення – 04–30 травня 2022 року;
- опитано всього 17 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

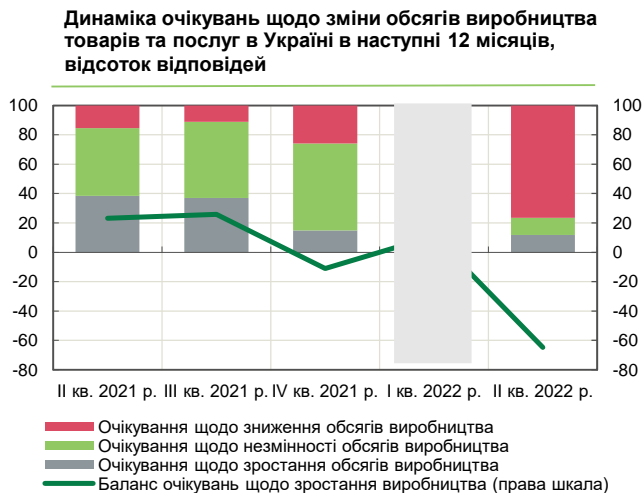
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Запорізької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	12.0	-11.5	0.0		-47.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	7.4	18.5		-20.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	12.0	4.2	11.1		-78.6
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	23.1	16.0	7.4		-71.4
кількості працівників	0.0	11.5	11.5		-40.0

² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

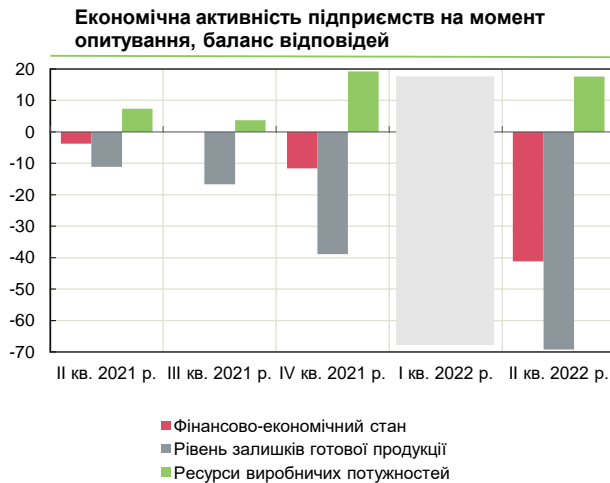
Графік 1

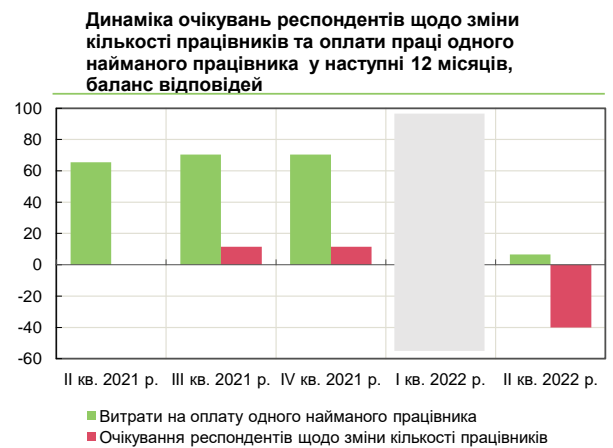
Графік 2

Графік 3

Графік 4

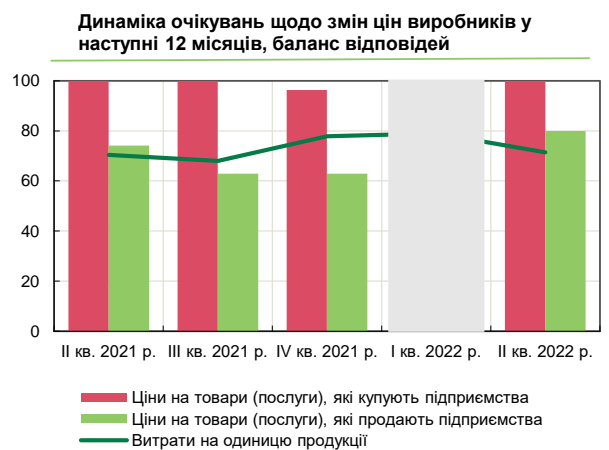

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

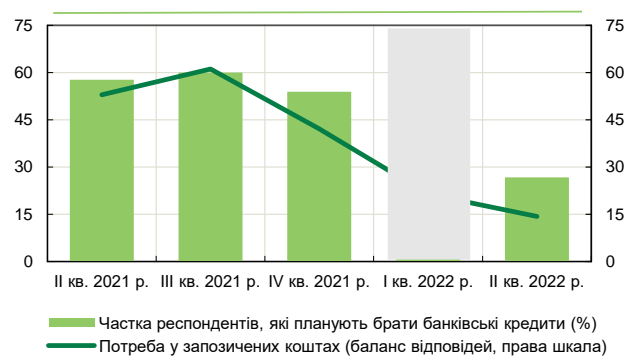
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

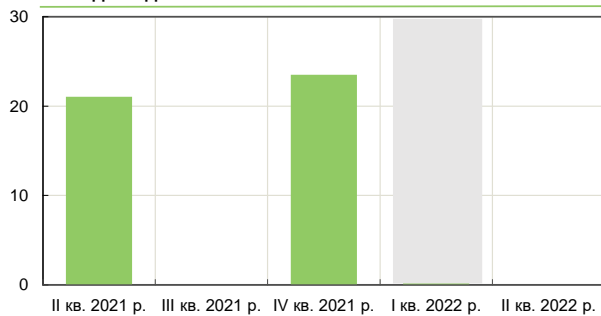
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

